

DAN SIGURNIJEG INTERNETA 2022.

Naziv radionice: „Escape Room“

Tema radionice: Zaštita privatnosti na internetu

Dobna skupina: 8-11 god

Ciljevi radionice:

Pažljivo i odgovorno se koristiti informacijskom i komunikacijskom opremom i štititi svoje osobne podatke. Analizirati neke opasnosti koje mogu nastupiti pri uporabi računala i interneta te pravilno na njih reagirati. Odgovorno se ponašati pri korištenju sadržajima i uslugama na internetu radi zaštite osobnih podataka i digitalnoga ugleda.

Potrebni materijali: radni listići, omotnice

Scenarij radionice:

Uvod:

Učenici gledaju kratak videozapis i prisjećaju se što si učili o zaštiti privatnosti na internetu (<https://www.youtube.com/watch?v=qbIUjX5xNxE>). Slijedi razgovor o videozapisu.

Učiteljica najavljuje učenicima da svoje osobne podatke trebaju čuvati i „držati pod ključem“. Navodi kako se prvi trag nalazi „pod ključem“. Omotnica stoji na stolu, a na njoj se nalaze ključevi učionice. Učenici otkrivaju da je to prvi trag i otvaraju omotnicu.

Predviđeno trajanje uvodnog dijela je 5 minuta.

Glavni dio:

Učenici otvaraju redom omotnice, prate tragove i rješavaju zadatke (*Prilog1*).

Predviđeno trajanje glavnog dijela je 35 minuta.

Završna aktivnost:

Učenici otkrivaju posljednji trag - avatar koji ih navodi da se zadnja omotnica nalazi kod učiteljice. Učiteljica im dijeli diplome (*Prilog 2*), pohvaljuje njihovo znanje i snalaženje, upućuje ih da svoje znanje primjene u korištenju internetom i da budu sigurni i pažljivi na internetu.

Predviđeno trajanje završnog dijela je 5 minuta.

Prilog 1

OSOBNI PODACI

Osobni podaci su svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, odnosno definiraju svakog pojedinca kao jedinstvenu osobu.

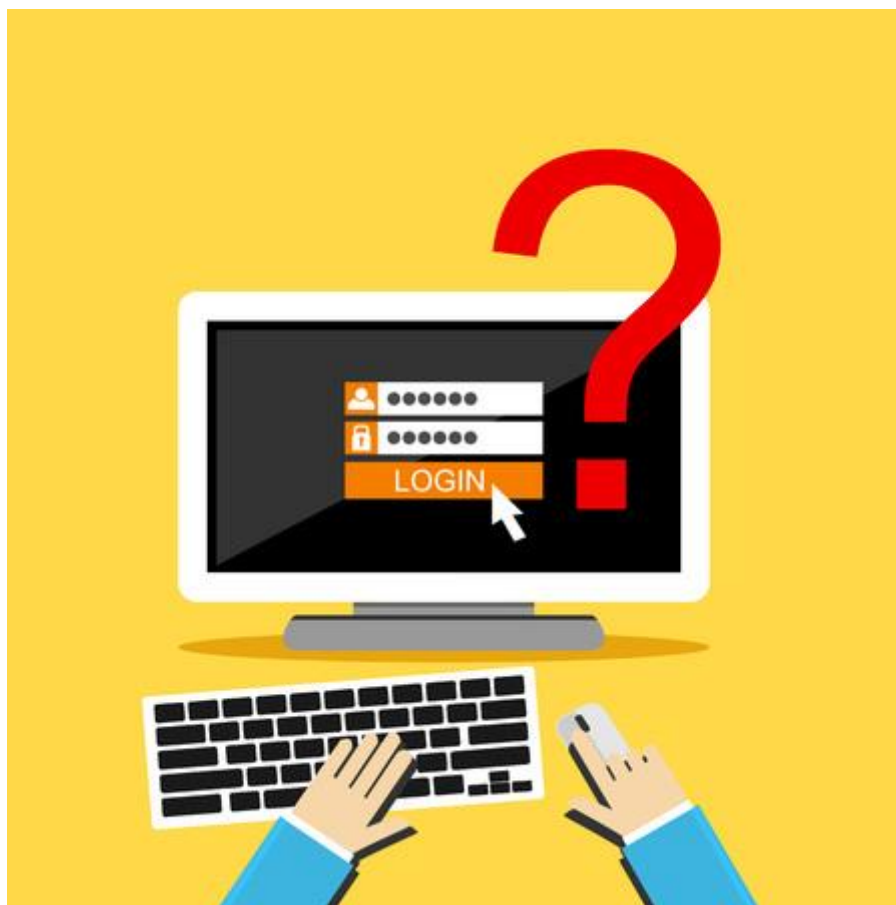
Osobni su podaci sljedeći: ime, prezime, datum i mjesto rođenja, OIB, broj telefona, adresa, e-mail adresa, osobna fotografija, otisak prsta,...

Roditelji su u zelenom krugu, prijatelji u plavom, a svi ostali u crvenom krugu.

Podatke koje smijete reći samo roditeljima zaokružite zelenom bojom, podatke koje smijete reći prijateljima zaokružite plavom bojom i one podatke koje možete svima reći zaokružite crvenom bojom.

Pronađite u razredu još jedan osobni podatak kojeg smijete podijeliti samo sa svojim roditeljima. On će vam otkriti idući zadatak.

Slika 1. - Trag skriven u učionici iza kojeg se nalazi otmotnica (osobni podatak).

KRAĐA IDENTITETA

Pomoću interneta istražite što je to krađa identiteta. U oblačiće upišite koje podatke nam mogu ukrasti.

Krađa identiteta je

Lopov je u razredu sakrio svoju vreću. Pronađite je i otkrit ćete idući zadatak. Mjesto na kojem se nalazi vreća ćete otkriti tako da dešifrirate ovu riječ:

.. --.. .- / .-- .-. ... - . - . . . -

Rješenje je - iza printera. Omotnica se nalazi u vrećici iza printera u učionici.

DIGITALNI TRAG

Digitalni trag (otisak) je sve što radimo i objavljujemo na internetu. Digitalni otisak čine sve vaše radnje, klikovi, stranice koje ste posjetili, fotografije, videa, glazba koju ste snimili/objavili, zatim vaši osobni podaci koje ste ostavili na internetu.

Digitalni trag može biti pozitivan i negativan! U jedno stopalo napišite kako možete ostaviti pozitivan digitalni trag, a u drugo kako možete ostaviti negativan digitalni trag.

Mjesto na kojem se nalazi idući zadatak krije se u krugu iz omotnice. Pročitajte što se krije i pronađite zadatak. Pazite, više odgovora se nudi, samo je jedan točan.

Slika 2. - Trag koji se nalazi u omotnici, a krije riječ „stol“ jer se iduća omotnica nalazi na nekom stolu

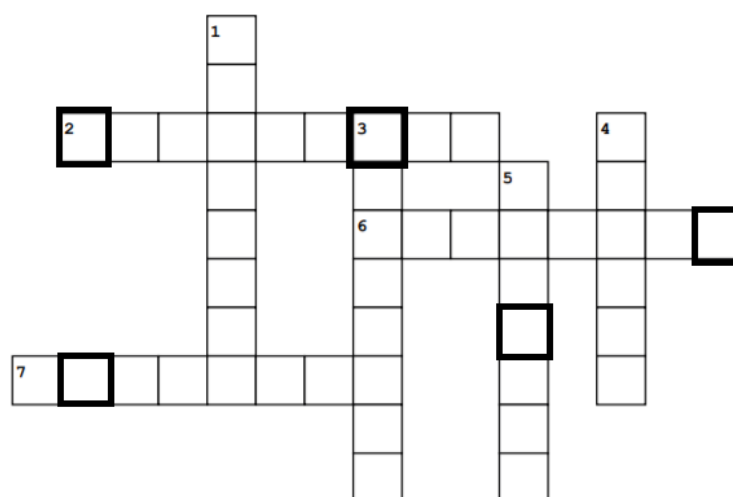
PREDSTAVLJANJE NA MREŽI

Svaka se osoba na mreži može predstaviti na dva načina:

- a) svojim pravim imenom
- b) nadimkom (nickom).

Nadimak može biti uobičajeni nadimak koji ta osoba inače koristi ili novi nadimak osmišljen samo za tu svrhu. Anonimnost također omogućuje i lažno predstavljanje. Takvu mogućnost koriste često zlonamjerni ljudi pa ne smijemo vjerovati nepoznatim ljudima na internetu.

LAŽNO PREDSTAVLJANJE

Across

2. Ne smijemo _____ nepoznatim ljudima na internetu.
6. Mogućnost lažnog predstavljanja nepoznatih osoba na internetu predstavlja
7. Svaka osoba se može predstaviti svojim imenom i

Down

1. Ako nam se javi netko nepoznat, trebamo se obratiti nekom
3. Kada neka osoba ne otkrije podatke o sebi tada kažemo da je ta osoba
4. Često osobe mogu koristiti lažno ime i napraviti lažni
5. Nisu svi ljudi na internetu

Riješite križaljku. Kada ju uspješno riješite, izdvojite riječi u istaknutim crnim kvadratićima i složite riječ. Ona će vam reći gdje se nalazi iduća omoćnica.

Rješenje je - vrata. Iduća omoćnica se krije iza plakata na vratima.

DRUŠTVENE MREŽE

Društvene mreže su neodvojivi dio današnjeg interneta i putem njih se odvijaju novi oblici privatne i poslovne komunikacije. S jedne strane pojednostavljuju i ubrzavaju komunikaciju, no s druge strane omogućavaju lakši pristup zlonamjernim korisnicima do potencijalnih žrtava raznih prijevara, krađa identiteta i ucjena.

Navedite nekoliko primjera društvenih mreža:

Neke od opasnosti: pogrešno i/ili neodgovorno korištenje osobnih podataka, prijetnje izazvane korištenjem vanjskih aplikacija, prijetnje izazvane pretjeranim povjerenjem u društvenu mrežu, zlonamjerni sadržaj, zakonski neregulirano korištenje društvenih mreža, privatnost korisnika, korištenje podataka korisnika.

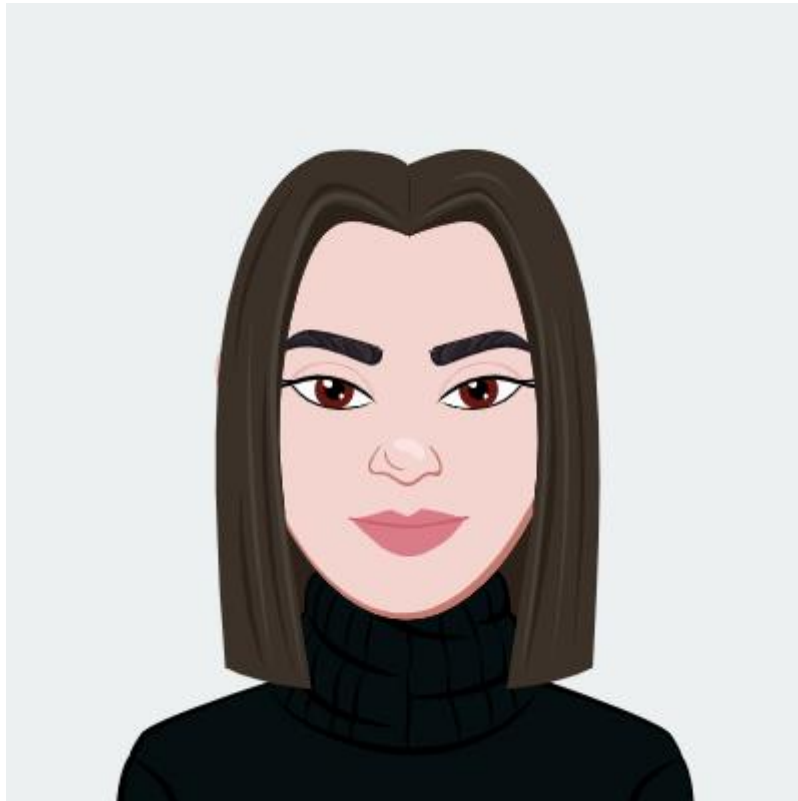
Kako bi se zaštitili na društvenim mrežama, važno je koristiti jaku i sigurnu zaporku. Preporučuje se da ne bude manja od 8 znakova, da u sebi sadržava veliko i malo slovo, barem jedan broj i barem jedan znak.

Pomoću Googlea pronađi *Secure Password Generator* i pronađi nekoliko primjera za jake i sigurne zaporce. Upiši ih u lokote ispod.

Na stranici avatarmaker.com možete izraditi svoj avatar tako da ne morate koristiti svoje prave fotografije na društvenim mrežama i izbjeći mogućnost krađe. Isprobajte!

Pronađite avatar u razredu, a on će vam otkriti gdje se krije zadnja omoćnica.

Slika 3. - Avatar koji predstavlja učiteljicu kod koje se nalazi zadnja omoćnica u kojoj se nalaze diplome.

Prilog 2

Slika 4. - Diploma za sve učenike